

Työohje

Traumatisoituneen maahanmuuttajan arviointi ja hoitoon ohjaus perusterveydenhuollossa

1. Varaa vastaanotolle riittävästi aikaa ja tulkki

Kidutustrauma pyritään tunnistamaan asiakkaan sensitiivisen haastattelun perusteella. On hyvä muistaa, että eri kulttuureissa mielenterveyden käsitteitä jäsennetään eri tavoin eikä kaikille suomenkielisille sanoille löydy välttämättä suoraa vastinetta. Asiat voidaan kokea häpeällisenä, pelottavina kertoa tai asiakas saattaa pelätä itsensä tai muiden asettamista mahdolliseen vaaraan.

Asiakas ei välttämättä suoraan puhu tai kerro, joten ammattilaisen on tärkeä kysyä vaikeista elämäntapahtumista. Kaikkea ei ole tarkoituksenmukaista avata heti. Asiakas tulee kohdata apua tarvitsevana ihmisenä. Aikaa vastaanotolle on hyvä varata riittävästi, esimerkiksi traumakuntoutuksen vastaanottojen kesto on 60-90 min. Vastaanotolle on tärkeää varata tulkki.

2. Kidutuksen ja traumatisoitumisen tunnistaminen

Oiretasolla traumatisoituminen voi ilmetä esimerkiksi somaattisina oireina kuten erilaisia kipukokemuksina, univaikeuksina tai painajaisina, mieliala- ja ahdistuneisuusoireina, muistin- ja keskittymisen vaikeuksina, traumamuistojen uudelleen elämisen kokemuksina, ärtyneisyytenä, ylivireytenä, säpsähtelyherkkyytenä tai tunteiden rajoittuneisuutena.

ODL Traumakuntoutuksen internetsivustolta löytyy oppaita ja linkkejä liittyen traumatisoitumiseen ja sen tunnistamiseen.

3. Ohjaaminen hoidon piiriin

Ammattilaisten tehtävä on toivon luominen siihen, että asioihin voi saada apua ja tukea. Asiakkaalle on hyvä antaa tietoa saatavilla olevista tuki- ja kuntoutusmuodoista ja tehdä hoitosuunnitelma yhdessä hänen kanssaan. Traumakuntoutuksen kautta tarjoamme myös koulutus- ja konsultointipalveluja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille, jotka kohtaavat työssään kidutuksen uhreja. Voit olla matalalla kynnyksellä yhteydessä traumakuntoutukseen, ks yhteystiedot alla.

4. Traumakuntoutus KITU (ent. Kidutettujen kuntoutuspalvelu)

Traumakuntoutuksen tavoitteena on oireiden lievittyminen ja hallinta ja tätä myötä yleisen voinnin ja toimintakyvyn koheneminen. Moniammatillinen tiimi tekee verkostotyötä asiakasta tukevien verkostojen kanssa (esim. sosiaalitoimi, työelämäpalvelut). Tarjoamme sekä yksilö- että ryhmäkuntoutusta.

Kuntoutus on tarkoitettu oleskeluluvan saaneille yli 16-vuotiaille pakolaistaustaisille maahanmuuttajille, joilla on traumakokemuksia ja niihin liittyvää oireilua. Tavoitteena on vahvistaa asiakkaan toimintakykyä, edistää kotoutumista ja ennaltaehkäistä syrjäytymistä.

Kuntoutukseen voi hakeutua yhteistyössä asiakkaan kanssa tehdyllä lääkärin läheteellä ja kotikunnan myöntämällä maksusitoumuksella. Poissulkukriteerinä on akuutin psykiatrisen hoidon tarve, kuten akuutti itsetuhoisuus tai psykoottisuus.

ODL Traumakuntoutus KITU

Isokatu 47, 2. krs., 90100 Oulu
<https://odl.fi/hankkeet/odl-yhdessa/traumakuntoutus-kitu/>
Palvelusihteeri Raila Vierimaa p. 050 – 3128349
etunimi.sukunimi@odl.fi